

# WYDARZENIA

Żaneta Gwardzińska

---

Międzynarodowa konferencja  
„Ratyfikacja i implementacja  
Konwencji UNIDROIT  
z 1995 roku w Polsce”  
oraz międzynarodowa konferencja  
„Prywatne kolekcje: Historyczne  
i prawne perspektywy”,  
Gdańsk 6-7 czerwca 2019 roku

The international conference  
'Ratification and implementation of the 1995 UNIDROIT  
Convention in Poland' and the international conference  
'Private collections: Historical and legal perspectives'  
Gdańsk, 6-7 July 2019

W czerwcu br. w Gdańsku odbyły się dwie międzynarodowe konferencje dotyczące szeroko rozumianego prawa kultury. Ich organizatorami byli: Międzynarodowy Instytut Unifikacji Prawa Prywatnego (UNIDROIT), Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytet Opolski i Centrum Prawa Ochrony Dóbr Kultury UNESCO na Uniwersytecie Opolskim. Partnerami byli Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego oraz Narodowy Instytut Dziedzictwa. Organizatorów konferencji w realizacji przedsięwzięcia wspierali też przedstawiciele Biura Regionalnego UNESCO w Wenecji oraz Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego. Konferencja

została objęta honorowym patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków prof. IH PAN dr hab. Magdaleny Gawin. Obrady prowadzone były na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

W dniu 6 czerwca 2019 r. miała miejsce pierwsza konferencja, a jej przedmiotem były zagadnienia prawne związane ze znaczeniem Konwencji UNIDROIT z dnia 24 czerwca 1995 r. o skradzionych lub nielegalnie wywiezionych dobrach kultury (dalej: Konwencja UNIDROIT). W obradach konferencyjnych uczestniczyli światowej sławy badacze, reprezentujący wiele dyscyplin naukowych – nie tylko prawnicy, lecz również historycy czy konserwatorzy zabytków. Wygłoszone referaty stały się przyczynkiem do wielu dyskusji dotyczących stosowania przepisów konwencji.

Konferencję otworzył dr hab. Kamil Zeidler (prof. Uniwersytetu Gdańskiego), który zwrócił uwagę na potrzebę dyskusji nad Konwencją UNIDROIT i wyraził nadzieję, że konferencja przyczyni się do ratyfikowania konwencji przez Polskę. Po uroczystym otwarciu konferencji rozpoczął się pierwszy panel, podczas którego Marina Schneider (UNIDROIT) wprowadziła uczestników w problematykę Konwencji UNIDROIT, prof. Manlio Frigo (Uniwersytet w Mediolanie) scharakteryzował nielegalny handel i obrót dobrami kultury oraz jego znaczenie dla Konwencji UNIDROIT, a Edouard Planche (UNESCO) ukazał synergię między konwencją UNESCO z 1970 r. dotyczącą środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury a Konwencją UNIDROIT. Na zakończenie panelu dr Alicja Jagielska-Burduk (Uniwersytet Opolski) przybliżyła zagadnienie *due diligence* i jego znaczenie dla przyszłości rynku sztuki.

Drugi panel dotyczył międzynarodowych doświadczeń związanych z ratyfikowaniem Konwencji UNIDROIT. Prof. Luis Javier Capote Pérez (Uniwersytet de La Laguna, Teneryfa) przedstawił doświadczenia Królestwa Hiszpanii, a prof. Ren Yatsunami (Kyushu University) – Japonii, która do dnia dzisiejszego, podobnie jak Polska, nie ratyfikowała przedmiotowej konwencji. Następnie prof. dr hab. Wojciech Kowalski (Uniwersytet Śląski w Katowicach) omówił perspektywy prawne ratyfikowania Konwencji UNIDROIT przez Polskę. Panel podsumowali dr hab. Kamil Zeidler oraz Julia Stępnowska (Uniwersytet Gdański), którzy starali się odpowiedzieć na trudne pytanie: dlaczego Polska nie ratyfikowała Konwencji UNIDROIT z 1995 r.?

Oprócz owocnych dyskusji, które towarzyszyły obradom, dla uczestników konferencji przygotowany został program kulturalny, dzięki któremu mogli oni poczuć magiczną atmosferę trójmiejskiej gościnności. W czwartkowy wieczór gospodarze zorganizowali wspólne zwiedzanie Bazyliki Mariackiej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku. Przewodnikiem wycieczki był dr Jacek Friedrich (Uniwersytet Gdański, dyrektor Muzeum Miasta Gdyni), który przybliżył uczestnikom historię Gdańska, odwołując się do konkretnych elementów architektonicznych Bazyliki. Wycieczkę zakończyła kolacja w Muzeum Gdańska,

której gospodarzem był dyrektor Muzeum Gdańska – dr hab. Waldemar Ossowski (prof. Uniwersytetu Gdańskiego).

W dniu 7 czerwca 2019 r. odbyła się druga międzynarodowa konferencja, dotycząca problematyki historycznych i prawnych aspektów prywatnych kolekcji. Konferencja jest jednym z wydarzeń organizowanych w ramach UNIDROIT Convention Academic Project, którego liderem jest UNIDROIT. Tematyka piątkowej konferencji związana była pośrednio z ratyfikacją Konwencji UNIDROIT z 1995 r. oraz zadaniem UNIDROIT w ramach badania prywatnych kolekcji w latach 2016-2019. Do konwencji nawiązywał również pierwszy z wygłoszonych referatów – Mariny Schneider (UNIDROIT), która podsumowała czwartkowe obrady, prezentując misję UNIDROIT w zakresie prywatnych kolekcji. Następnie prof. Toshiyuki Kono (Kyushu University, ICOMOS), prezes Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych, przedstawił swoje refleksje dotyczące kolekcjonerstwa w kontekście ochrony dziedzictwa kulturowego, a prof. Elina Moustaira (Uniwersytet Narodowy im. Kapodistriasa w Atenach) dokonała komparatystyki prawa odnoszącego się do prywatnych kolekcji sztuki. Dr hab. Piotr Stec (prof. Uniwersytetu Opolskiego) przygotował prezentację na temat aspektów prawnoprywatnych kolekcjonerstwa, po której prof. dr hab. Wojciech Kowalski przybliżył uczestnikom perspektywy rozwoju światowego kolekcjonerstwa, odnosząc się do bogatych własnych doświadczeń w tym zakresie. Dr Andrzej Jakubowski (Polska Akademia Nauk) omówił zasady etyczne rynku sztuki, prezentując jego kodeks etyczny. Pierwszy panel zakończyło wystąpienie dr. Jacka Friedricha (dyrektora Muzeum Miasta Gdyni i pracownika Uniwersytetu Gdańskiego), który podzielił się z uczestnikami refleksjami na temat przeszłości, teraźniejszości i przyszłości kolekcji zgromadzonych w Bazylice Mariackiej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku.

Obrady drugiego panelu rozpoczęły się wystąpieniem prof. Marcílio Toscano Franca Filho (Federalny Uniwersytet Paraiba), który dokonał prezentacji brazylijskich regulacji prawnych dotyczących prywatnego kolekcjonerstwa. Następnie przedstawiciele różnych państw europejskich omówili najważniejsze aspekty ochrony prywatnych kolekcji w reprezentowanych państwach. Prof. Luis Javier Capote Pérez, scharakteryzował przyjęte w prawie hiszpańskim rozwiązania, dr Miriam Kellerhals (advokat, Republika Federalna Niemiec) niemiecką regulację prawną, Dejan Nikolovski (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Macedonii Północnej) macedońskie regulacje prawne oraz podał wiele przykładów ze swojej wieloletniej praktyki. Panel zakończył się wystąpieniem dr Moniki Dreli (Uniwersytet Wrocławski), która zaprezentowała uczestnikom i zgromadzonym gościom polskie regulacje prawne dotyczące kolekcjonerstwa dzieł sztuki. Podczas debat zastanawiano się nad przyszłością prawnych uwarunkowań budowania kolekcji i nad rolą prawa międzynarodowego oraz *soft law* w tym zakresie. Po zakończeniu obrad uczestnicy zwiedzili Muzeum Miasta Gdyni, gdzie mogli zapoznać się z historią Gdyni przedstawioną na nowoczesnej multimedialnej wystawie stałej.

## WYDARZENIA

Żaneta Gwardzińska

---

Wypada dodać, że konferencje odbyły się w roku obchodów 25-lecia Uniwersytetu Opolskiego i 50-lecia Uniwersytetu Gdańskiego i stanowią ważny element współpracy uczelni w zakresie budowania zespołów eksperckich zajmujących się dziedzictwem kultury oraz wzmacniania współpracy akademickiej. Kolejnym wspólnym przedsięwzięciem planowanym w tym roku będzie VI już edycja Ogólnopolskiego Seminarium Prawa Ochrony Zabytków dla młodych naukowców, doktorantów i studentów im. Profesora Jana Pruszyńskiego, która odbędzie się we wrześniu w Lubostroniu.